

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๕๗/๒๕๔๗

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ ทวิ และพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ หรือไม่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ ได้รับการบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มีหลักการเป็นอย่างเดียวกันจึงรับวินิจฉัยให้

คงมีประเด็นพิจารณาวินิจฉัยรวม ๒ ประเด็น คือ

๑. พระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๒. พระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง มิได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ถูกแก้ไขเพียงเล็กน้อยในบทที่เป็นคุณยิ่งกว่าเดิม และมีใจความ ข้อความเหมือนเดิม ทั้งวรรคหนึ่งและวรรคสอง มีใจความบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์

และเงื่อนไขการให้สัญชาติและการเสียสัญชาติแก่บุคคล โดยจะมีขอบเขตเพียงใด ถือเป็นนโยบายของรัฐแต่ละรัฐ ซึ่งเป็นอำนาจอธิปไตยของรัฐ โดยการตราเป็นกฎหมายใช้บังคับ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ยกเว้นหลักการได้สัญชาติไทยตามหลักดินแดนโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๒) ซึ่งใช้บังคับต่อบุคคลทั่วไปโดยเสมอกัน ไม่ได้ยกเว้นให้ใช้บังคับกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือทำให้บุคคลไม่ได้รับความเสมอภาคกันหรือไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันในการได้หรือเสียสัญชาติตามกฎหมาย จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด บุคคลผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยทุกคนย่อมได้รับการปฏิบัติโดยเท่าเทียมกัน และได้รับความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายโดยเสมอภาค อีกทั้งมิได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดองค์ประกอบของการกระทำ อันเป็นความผิดและจะต้องรับโทษอาญา จึงไม่มีกรณีที่จะพิจารณาว่าเป็นบทบัญญัติของกฎหมายให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญาย้อนหลังหรือไม่ บทบัญญัติมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง

ส่วนมาตรา ๗ ทวิ วรรคสามนั้นถูกยกเลิกไปแล้ว จึงไม่รับวินิจฉัยให้

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งหรือไม่

มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่ใช้บังคับมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ย้อนหลังกับบุคคลที่เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ดังกล่าว มิได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แก้ไขเพียงเล็กน้อย จึงต้องพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวต่อไป

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติย้อนหลังกับบุคคลที่เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ นั้น เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับบุคคลทั่วไปที่มีกรณีต้องตามที่บัญญัติไว้ โดยเสมอกัน ไม่ได้ยกเว้นให้ใช้บังคับกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือทำให้บุคคลไม่ได้รับความเสมอภาคกัน หรือไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมในการได้หรือเสียสัญชาติตามกฎหมาย จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

นอกจากนี้ แม้การใช้บังคับบทบัญญัติย้อนหลังดังกล่าวแล้วอาจจะเป็นผลร้ายแก่บุคคลบางรายที่เกิดในราชอาณาจักรก่อนวันพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับคือ ผู้ที่เกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และได้สัญชาติไทยโดยไม่ต้องถูกเพิกถอนสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๓ กลับต้องเสียสัญชาติไทยไปก็ตาม แต่มาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ยกเว้นการได้สัญชาติไทยตามหลักดินแดน โดยการเกิด ตามมาตรา ๗ (๒) มิได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดองค์ประกอบของการกระทำอันเป็นความผิด และจะต้องรับโทษอาญา ไม่มีกรณีที่จะพิจารณาว่าเป็นบทบัญญัติของกฎหมายให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญา มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๑๑ วรรคสอง ดังกล่าว มิได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประเด็นพิจารณาจึงมีว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๑ วรรคสอง ที่บัญญัติให้อำนาจอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จะสั่งให้บุคคลดังกล่าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้ นั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๑ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่บังคับใช้ต่อบุคคลทั่วไปที่มีกรณี
ต้องตามที่บัญญัติไว้โดยเสมอกัน ไม่ได้ยกเว้นให้ใช้บังคับกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือทำให้บุคคล
ไม่ได้รับความเสมอภาคกันหรือไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมในการได้หรือเสียสัญชาติตามกฎหมาย
จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล มาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
มาตรา ๓๐

นอกจากนี้มาตรา ๑๑ วรรคสอง ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร
ในการมีคำสั่งให้สัญชาติไทยแก่บุคคลเป็นการเฉพาะรายหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ มิได้เป็นบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายที่กำหนดองค์ประกอบของการกระทำอันเป็นความผิดและจะต้องรับโทษอาญาไม่มีกรณี
ที่จะพิจารณาว่าเป็นบทบัญญัติของกฎหมายให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญา มาตรา ๑๑ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง

นายสุรชัย มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ